

[Oluf Johansen.]

tilstand, jeg før nævnte, at de, der ikke får direkte fordel af udstykningen, vil kunne få indirekte gavn deraf, og det er langt de fleste. Der skal dog bringes nogle mægtige ofre, siges der. Det erkender jeg, men der bringes også ofre for at rejse hjem for folk, der tilhører byernes erhvervsliv. Jeg giver dette min fulde tilslutning, men vil tilføje, at adskillige af dem, man støtter på den måde, kommer man måske til også at give arbejdsløshedsunderstøttelse at leve af i beskæftigelsesmæssigt vanskelige perioder. Det problem opstår ikke overfor dem, man gennem statshusmandsloven hjælper til en jordlod og et hus.

Jeg vil gerne slutte med at fastslå, at selv i den allermørkeste tid har udstykningen trods alt, hvad der kan fremføres derimod, sit samfundsmæssige grundlag i orden.

M. Sig Steffensen: Det lovforslag, vi her behandler, har fået ubetinget tilslutning fra alle sider. Ifølge lovforslaget sker der jo en forhøjelse af lånegrænsen, og dette må jo findes ganske naturligt, når der er sket prisstigninger både på jord og bygninger. Men det er af ærede ordførere her blevet nævnt, at selve det samlede beløb, der stilles til rådighed, ikke samtidig forhøjes. Det vil i virkeligheden betyde, at der ikke kan bygges så mange selvstændige hjem som før, men der er måske mulighed for, at den højtærede landbrugsminister kan søge at få bevilget et beløb yderligere, dersom det beløb, der er stillet til rådighed, ikke skulle slå til.

Vi hørte forleden, at den højtærede formand for det andet høje ting, hr. Gustav Pedersen, tog ordet under finanslovbehandlingen og gjorde opmærksom på det alvorlige problem, der ligger i, at der går en stadig strøm fra vest mod øst, fra Jylland mod Sjælland og især København. Jeg tror, at folketingets formand dér rører ved et problem, vi må tænke alvorligt over; det har jo også forbindelse med, at strømmen stadig går fra land til by. Der bliver i byerne årlig bygget ca. 18 000 lejligheder, medens antallet af beboelser i landdistrikterne går tilbage. Det ærede medlem hr. Nielsen-Man oplyste i fjor, at der i året forud var oprettet 270 husmandsbrug og bygget 703 landarbejderboliger. Når vi samtidig konstaterer, at antallet af husmandsbrug under 1 td. hartkorn i de sidste 10 år

er gået tilbage med 2 133, må vi indrømme, at det er, ligesom om jordlovene ikke har været tilstrækkelige til at forøge landejendommenes antal. Der er nok som nævnt her sket forøgelser, men samtidig er der sket nedlæggelser af landejendomme, måske både lovlige og ulovlige. Jeg tror, denne udvikling er en fare for et sundt erhvervsliv her i Danmark, idet jeg nemlig tror, at i fremtidens landbrugsproduktion bliver det stadigvæk den forældede produktion, der bliver det bærende, og her har smålandbruget absolut de bedste betingelser.

Alle statistiske oplysninger viser også, at de små landbrug har det forholdsmæssigt største udbytte pr. ha, men til trods herfor er der stærke røster fremme om, at mekaniseringen i dansk landbrug vil føre til, at stordrift bliver løsenet i fremtiden. Der er ingen tvivl om, at traktorer og mekanisering har betydet meget for det store landbrug, men visse ting tyder på, at der er ved at ske en ændring i prisniveauet for korn og foderstoffer, og så kunne det dog være, at der ville ske visse forandringer.

Erfaringerne viser, at under den første og den anden verdenskrig, da landet var afskåret fra at købe korn og foderstoffer udefra, havde de store gårde det største økonomiske udbytte, medens småbrugerne klarede sig bedst i de år, der har været friere handelsforhold. Landbrugsskoleforstander Møller, Hammerum landbrugsskole, har statistisk opgjort det således, at i krigsårene 1917—19 og 1940—45 havde de store gårde på 160—220 ha en gennemsnitsindtægt af 23 282 kr., medens husmandsbrug under 10 ha kun havde 2 731 kr. i arbejdsfortjeneste på ejendommen. Ser man derimod på fredsårene under friere handelsforhold, er det modsat; så har småbruget klarer sig, og det viser tydeligt, at husmandsbruget må være mest interesseret i frie handelsforhold. Det er ikke alene mest økonomisk for brugerne selv, men det er samtidig mest økonomisk for hele samfundet og tillige det mest retfærdige. For regnskabsåret 1949—50 gælder det, at de store gårde har en gennemsnitsindkomst på 52 220 kr., mens husmandsbruget kun har 6 278 kr.; herfra går endda de personlige skatter og forsikringer.

Disse tal skal ikke tages som et udtryk for, at husmandsbruget er ringere stillet end de større gårde på grund af disses mekanisering, for det er helt andre forhold,